

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Acordul de liber schimb între UE și Republica Coreea — capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă”

(2018/C 081/28)

Raportor: **domnul Dumitru FORNEA**

Sesizare	Comisia Europeană, 22.6.2016
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru relații externe
Data adoptării în secțiune	28.9.2017
Data adoptării în sesiunea plenară	18.10.2017
Sesiunea plenară nr.	529
Rezultatul votului	127/0/2
(voturi pentru/voturi împotriva/ abțineri)	

1. Concluzii și recomandări

1.1. CESE sprijină eforturile internaționale de menținere a păcii, inclusiv prin promovarea de inițiative care au ca scop demilitarizarea și denuclearizarea Peninsulei Coreene. În contextul actual, Comitetul dorește în primul rând să își exprime solidaritatea deplină și necondiționată cu Republica Coreea în ceea ce privește amenințările care provin din Coreea de Nord.

1.2. Comitetul Economic și Social European (CESE) recunoaște faptul că, în ansamblu, Acordul de liber schimb (ALS) dintre Uniunea Europeană (UE) și Republica Coreea⁽¹⁾ a dus la rezultate economice și sociale încurajatoare.

1.3. Cu toate acestea, punerea în aplicare a prevederilor legate de dezvoltarea durabilă din cadrul ALS, în special în ce privește ocuparea forței de muncă, rămâne nesatisfăcătoare. Comitetul reiterează pozițiile adoptate de grupul consultativ intern (GCI) al UE⁽²⁾, în special poziția conform căreia Comisia ar trebui să lanseze consultări cu guvernul coreean referitoare la punerea în aplicare a angajamentelor acestuia privind libertatea de asociere și negocierea colectivă.

1.4. Mecanismele societății civile menționate în capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă din ALS UE-Coreea au fost consolidate în mod constant în ultimii cinci ani; reprezentativitatea și reprezentarea echilibrată a părților interesate s-au îmbunătățit semnificativ; atât GCI al UE, cât și cel din Republica Coreea s-au reunit periodic, iar în februarie 2017 a avut loc cea de a cincea ediție a Forumului anual al societății civile (FSC) UE-Coreea, care reunește GCI din UE și din Coreea.

1.5. Până în prezent, patru teme majore au dominat dezbaterile și activitățile GCI: drepturile fundamentale ale lucrătorilor, responsabilitatea socială a întreprinderilor (RSI), economia și activitățile comerciale ecologice în contextul dezvoltării durabile și politica privind schimbările climatice, inclusiv schema de comercializare a certificatelor de emisii în UE și în Coreea. Pentru a consolida în continuare rolul acestor mecanisme consultative și a răspunde unei game mai largi de preocupări ale diferitelor organizații ale societății civile, CESE recomandă ca GCI să aibă capacitatea de a dezbate chestiuni relevante pentru societatea civilă sau pentru dezvoltarea durabilă și să își exprime punctul de vedere asupra oricărui subiect acoperit de ALS în ansamblul său.

⁽¹⁾ Acord de liber schimb dintre Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Coreea, pe de altă parte JO L 127, 14.5.2011, p. 6 – <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2011:127:FULL&from=RO>

⁽²⁾ Grupul (grupurile) consultativ(e) privind dezvoltarea durabilă (mediul și munca) au fost înființat(e) în temeiul articolului 13.12, având sarcina de a oferi consiliere cu privire la punerea în aplicare a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

1.6. Comitetul îndeamnă Comisia ca, având în vedere numărul tot mai mare de acorduri comerciale ale UE care intră în vigoare și activarea, în consecință, a mai multor mecanisme de monitorizare a societății civile, să se asigure de urgență că sunt disponibile fondurile necesare pentru a permite acestor mecanisme să funcționeze în mod eficace. În special pentru ALS UE-Coreea, aceste eforturi ar trebui să cuprindă asigurarea de fonduri pentru activități justificate, inclusiv realizarea de studii, sau pentru organizarea de ateliere cu prilejul ședințelor anuale comune cu GCI din Coreea.

1.7. Experiența a demonstrat că, în contextul ALS UE-Coreea, coerența și calitatea dialogului dintre UE și Republica Coreea s-au îmbunătățit semnificativ datorită unei mai bune coordonări între activitățile GCI al UE și instituțiile europene, precum și datorită coordonării între acestea și alte organizații internaționale, cum ar fi OIM și OCDE. CESE recomandă ca metodele de lucru elaborate în cursul acestei cooperări interinstituționale să fie utilizate în următoarea perioadă, inclusiv prin dezvoltarea de noi parteneriate pentru activități și proiecte relevante.

1.8. Pentru a se garanta o punere în aplicare efectivă a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă, CESE consideră că este extrem de important ca părțile să ia în considerare și să monitorizeze recomandările societății civile prezentate de GCI și FSC. Comitetul pentru comerț și dezvoltare durabilă (CTSD) ar trebui să răspundă acestor chestiuni și recomandări formulate de GCI-uri, într-un interval de timp rezonabil.

1.9. CESE solicită Comisiei Europene și Parlamentului European să promoveze, în cadrul discuțiilor bilaterale cu partenerii coreeni, inițiative și măsuri politice menite să asigure aplicarea legislației privind protecția drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) și lupta împotriva contrafacerii, și să valorifice diversitatea culturală prin încurajarea unui comerț echilibrat cu produse și servicii ale industriilor culturale și creative din UE și din Coreea.

1.10. CESE subliniază că este important să se continue acțiunile de sensibilizare a întreprinderilor europene, în special a IMM-urilor, cu privire la oportunitățile pe care le oferă acest ALS. Rata de utilizare în UE a preferințelor tarifare (care a crescut de la 68 % în 2015 la 71 % în 2016) poate fi îmbunătățită prin măsuri de facilitare a comerțului și de reducere a barierelor tarifare și netarifare, dar și prin crearea mai multor oportunități de comunicare și de cooperare între partenerii europeni și coreeni relevanți.

1.11. ALS UE-Coreea s-a dovedit foarte important pentru sectorul agroalimentar. Comerțul agroalimentar dintre UE și Coreea a crescut cu rapiditate în ultimii ani. Din cauza problemelor apărute în sectorul agricol al UE ca urmare a embargoului Rusiei și a restricțiilor impuse de China asupra exporturilor coreene, atât UE cât și Coreea au nevoie de acces la noi piețe. Comisia Europeană ar trebui să depună mai multe eforturi pentru simplificarea accesului produselor agricole și alimentare europene pe piața coreeană.

1.12. Comitetul subliniază importanța mecanismelor de consultare instituite de ALS UE-Coreea (GCI și FSC), ca instrumente eficiente și reprezentative capabile să sprijine acțiunile instituțiilor europene legate de punerea în aplicare a obiectivelor de dezvoltare durabilă și a Acordului de la Paris și să consolideze cooperarea pe tema dezvoltării durabile, a protecției mediului și a schimbărilor climatice.

2. Motivele elaborării avizului din proprie inițiativă

2.1. Acordul de liber schimb dintre UE și Republica Coreea a intrat în vigoare la 1 iulie 2011. Acesta a fost primul ALS bilateral de „nouă generație” al UE pus în aplicare. Astfel, evaluarea sa reprezintă o ocazie de a analiza progresele înregistrate nu numai în acest ALS, ci și în cazul altor acorduri, ulterioare. Dat fiind însă că mandatul privind negocierea ALS a precedat Tratatul de la Lisabona, acordul nu a putut acoperi investițiile.

2.2. În general, acordul de liber schimb a generat rezultate comerciale pozitive pentru UE, potrivit rapoartelor Comisiei Europene. Datele Comisiei indică faptul că din punct de vedere statistic, la cinci ani de la punerea în aplicare a ALS, exporturile de bunuri din UE către Republica Coreea au crescut cu 59 %, de la 28 de miliarde EUR în 2010 (ultimul an înainte de aplicarea cu titlu provizoriu) la 44,5 miliarde EUR în 2016. Prin urmare, deficitul comercial al UE față de Republica Coreea, de 11,6 miliarde EUR în 2010, s-a transformat într-un excedent comercial de 3,1 miliarde EUR în 2016. Exporturile UE de servicii în Coreea au crescut cu 49 %, în timp ce importurile UE din Coreea în perioada 2010-2015 au

crescut cu numai 32 %. În domeniul serviciilor, UE a înregistrat un excedent comercial de 4,8 miliarde EUR în 2015. În aceeași perioadă, stocurile de investiții străine directe (ISD) în UE au crescut cu 59 %, iar stocurile de ISD ale UE (investițiile UE în Coreea) au crescut cu 33 %⁽³⁾.

2.3. Comisia Europeană efectuează o evaluare a acestui acord de liber schimb⁽⁴⁾. Ea a solicitat CESE să contribuie cu propria evaluare privind punerea în aplicare a ALS și, în special, a capitoului privind comerțul și dezvoltarea durabilă. Concluziile acestui aviz au fost formulate luându-se în considerare, printre altele, documente și poziții ale GCI al UE și ale unor ateliere relevante organizate la Seul și la Bruxelles⁽⁵⁾.

3. Considerații generale

3.1. Dezvoltarea economică și socială a Republicii Coreea în ultima jumătate de secol este considerată o poveste de succes. Produsul intern brut (PIB) al țării a crescut de la 2,36 miliarde USD în 1961 la o valoare record de 1 411,3 miliarde USD în 2014⁽⁶⁾. În această perioadă, Republica Coreea a reușit să construiască o bază tehnică și industrială excepțională, care poate concura cu orice puteri industriale din lume.

3.2. În ciuda acestor progrese, în ultimii cinci ani s-a răspândit în societatea coreeană un val de revendicări sociale ale cetățenilor și ale societății civile organizate prin care se solicită o distribuție mai echitabilă a beneficiilor economice la nivelul tuturor claselor sociale. Pe lângă drepturile lucrătorilor, părțile interesate din UE și din Republica Coreea și-au exprimat îngrijorarea și în legătură cu lipsa unui dialog civic și social autentic în această țară. Protestele în masă de la Seul, de la sfârșitul anului 2016 și începutul anului 2017, au confirmat această situație.

3.3. Alegerea președintelui Moon Jae-in⁽⁷⁾ este considerată drept începutul unei noi ere pentru lucrătorii, agricultorii, consumatorii și angajatorii coreeni, și numeroase organizații ale societății civile au salutat angajamentele asumate de președintele nou-ales pentru consolidarea justiției sociale, în special în legătură cu drepturile lucrătorilor, salariile decente și siguranța locului de muncă, precum și intenția sa de a examina cazul liderilor sindicali aflați în închisoare⁽⁸⁾.

4. Mecanismul de monitorizare al societății civile prevăzut de capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă din cadrul ALS UE-Coreea

4.1. Dispozițiile acordurilor de liber schimb de „nouă generație” prevăd existența unui mecanism de consultare a societății civile. Pentru ALS UE-Coreea, acesta constă din două grupuri consultative interne (GCI), unul din partea UE și celălalt din partea Coreei, care supraveghează punerea în aplicare a acordului și formulează recomandări destinate părților⁽⁹⁾.

4.2. Pe lângă grupurile consultative interne instituite de fiecare parte, ALS UE-Coreea prevede, de asemenea, organizarea unui forum al societății civile⁽¹⁰⁾ o dată pe an, prilej cu care cele două GCI se reunesc în cadrul unei ședințe comune pentru a lucra împreună, având și posibilitatea de a pregăti avize și recomandări.

4.3. Comitetul salută cu satisfacție faptul că acest acord creează valoare adăugată în comparație cu celelalte acorduri de liber schimb. Aceste ședințe comune sunt specificate în acord, dar din păcate nu au devenit încă o practică standard.

⁽³⁾ Sursa: Comisia Europeană.

⁽⁴⁾ *Evaluation of the Implementation of the Free Trade Agreement between the EU and its Member States and the Republic of Korea – Interim Technical Report* [Evaluarea punerii în aplicare a Acordului de liber schimb dintre UE și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Republica Coreea, pe de altă parte – Raport tehnic interimar] – http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/june/tradoc_155673.pdf

⁽⁵⁾ Ateliere cu părțile interesate desfășurate la Seul (30 noiembrie 2016) și la Bruxelles (23 martie 2017), în cadrul Proiectului „Korea EU ILO 111” (studiu comparativ privind punerea în aplicare a Convenției 111 a OIM în Republica Coreea și în statele membre ale UE) și seminarul OIM de la Bruxelles (6 decembrie 2016) pe tema „Evaluarea dispozițiilor privind munca din acordurile comerciale: concepție, implementare și implicarea părților interesate”.

⁽⁶⁾ <http://www.tradingeconomics.com/south-korea/gdp>

⁽⁷⁾ Noul președinte al Republicii Coreea a fost ales în mai 2017, luând locul președintelui Park-Geun-hye, inculpată în decembrie 2016 în baza unor acuzații de corupție și abuz de putere.

⁽⁸⁾ <https://www.ituc-csi.org/korea-president-moon-and-a-new-era?lang=en>

⁽⁹⁾ Acordul de liber schimb UE-Coreea, articolul 13.12.

⁽¹⁰⁾ *Ibidem*, articolul 13.13.

4.4. ALS UE-Coreea, convenit în 2010, a fost primul astfel de ALS al UE care a inclus un capitol specific privind comerțul și dezvoltarea durabilă și unul care a inclus un mecanism de monitorizare al societății civile. Aceasta a fost o consecință directă a Comunicării Comisiei „Europa globală”⁽¹¹⁾, publicată în octombrie 2006. În comunicare se afirmă: „Așa cum urmărim dreptatea socială și coeziunea în interior, tot așa ar trebui să încercăm să ne promovăm valorile, inclusiv standardele sociale și de mediu și diversitatea culturală, în întreaga lume”⁽¹²⁾.

4.5. În avizul său privind această comunicare, CESE a solicitat în mod specific includerea unui capitol privind comerțul și dezvoltarea durabilă în toate ALS ulterioare, alături de un rol activ de monitorizare al societății civile⁽¹³⁾.

4.6. De la semnarea acordului UE-Coreea, s-au înregistrat șapte acorduri comerciale ale UE care conțin un capitol important privind comerțul și dezvoltarea durabilă, multe altele fiind pe cale de a fi ratificate, inclusiv cele cu Canada, Singapore, Vietnam și Japonia. De atunci, Comitetul a solicitat includerea unor capitole privind comerțul și dezvoltarea durabilă și în acordurile de investiții autonome⁽¹⁴⁾. Comitetul consideră că instituirea acestor mecanisme este un bun exemplu de punere în practică a valorilor UE, însă a venit momentul să se întreprindă o revizuire globală⁽¹⁵⁾, pe baza experienței acumulate.

4.7. Adesea, pentru societatea civilă locală, aceste mecanisme de monitorizare au oferit primul contact direct cu UE, ceea ce le-a asigurat o capacitate de acțiune de neimaginat până atunci. Cu toate acestea, în cele mai multe cazuri, inclusiv în cazul Coreei, există diferențe culturale și sociale majore, care impun timp și efort pentru adaptare și apropiere și pentru instaurarea și dezvoltarea încrederii reciproce. Prin urmare, aceste mecanisme pot necesita o perioadă considerabilă de timp înainte de a deveni pe deplin consacrate și eficiente, iar într-o serie de cazuri vor fi necesare măsuri specifice de consolidare a capacităților.

4.8. Comitetul este mulțumit de faptul că el însuși a jucat un rol important și a fost profund implicat în crearea acestor mecanisme, atât prin membrii săi, cât și prin intermediul secretariatului său. Comitetului îi revine un rol esențial în acest aspect al relațiilor internaționale ale Uniunii.

4.9. În urma discuțiilor purtate în cadrul GCI al UE la sfârșitul primului său mandat, în 2015, s-a ajuns la concluzia că mecanismul a oferit un canal suplimentar de dialog și cooperare cu partenerii societății civile pe probleme legate de relațiile comerciale și de dezvoltarea durabilă. Mecanismul a contribuit, de asemenea, la dialogul dintre Comisia Europeană și reprezentanții guvernului din țara parteneră, fără a exclude sau a limita schimburile prin alte canale deja existente. Cu toate acestea, capacitatea mecanismului de a obține rezultate tangibile pe teren nu a putut încă fi verificată.

4.10. CESE subliniază din nou că a fost nevoie de timp și de eforturi pentru ca mecanismul să devină pe deplin operațional. Aceste eforturi au vizat inițial crearea GCI și a FSC, implicând crearea unei structuri instituționale și consolidarea capacităților. Numai ulterior, membrii GCI de cele două părți au putut să evolueze către o înțelegere comună privind mandatul mecanismului, reprezentativitatea organizațiilor societății civile, membrii celor două GCI, relațiile cu organismul interguvernamental (de exemplu, participarea președinților celor două GCI la reuniunile Comitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă), aspectele de abordat etc.

4.11. Dialogul s-a dezvoltat treptat, pentru a include o serie de teme, fiind adăugate și aspecte noi, ca de exemplu participarea unui reprezentant al OIM la discuțiile privind standardele de muncă. Au fost introduse proiecte comune de interes reciproc (de exemplu, proiectul coordonat de Comisia Europeană privind schimbările climatice și schema de comercializare a certificatelor de emisii cu Republica Coreea, precum și un alt proiect privind Convenția nr. 111 a OIM) și au fost organizate evenimente conexe, de exemplu ateliere în vederea schimbului de informații și de practici comune, cu posibilitatea de a coopera reprezentanți ai altor organizații și instituții relevante din afara celor două GCI și a societății civile. La solicitarea părții coreene, în februarie 2017 a fost organizat un atelier referitor la planurile de acțiune naționale privind RSI, întreprinderile și drepturile omului și punctele de contact naționale stabilite în temeiul Liniilor directoare ale OCDE pentru societățile multinaționale.

⁽¹¹⁾ COM(2006) 567 final.

⁽¹²⁾ *Ibidem* punctul 3.1 litera (iii).

⁽¹³⁾ JO C 211, 19.8.2008, p. 82.

⁽¹⁴⁾ JO C 268, 14.8.2015, p. 19.

⁽¹⁵⁾ JO C 264, 20.7.2016, p. 123.

4.12. GCI al UE desfășoară acțiuni de cooperare și dialog cu Parlamentul European, precum și cu celelalte instituții ale UE, în special cu Comisia și cu SEAE, care informează periodic GCI al UE cu privire la punerea în aplicare a capitolului privind comerțul și dezvoltarea durabilă din ALS UE-Coreea.

4.13. Relațiile cu Delegația UE de la Seoul s-au menținut, fiind important faptul că Delegația a avut capacitatea și expertiza de a monitoriza chestiuni legate de comerț și de dezvoltarea durabilă. Prin urmare, CESE recomandă insistent crearea unui post specific în cadrul delegației, care să se ocupe de aspectele privind comerțul și dezvoltarea durabilă.

4.14. În ceea ce privește rezultatele, CESE consideră că este încă necesar să se verifice dacă recomandările furnizate de mecanismul societății civile sunt luate în serios și respectate de fiecare parte. În mod similar, este urgent necesar să se discute și să se ajungă la o înțelegere comună în privința circumstanțelor care ar putea declanșa utilizarea procedurii de consultare la nivel guvernamental avută în vedere la articolul 13.14 alineatul (1) din ALS UE-Coreea ⁽¹⁶⁾.

4.15. Potrivit termenilor ALS, GCI ar trebui să includă organizații reprezentative independente, în vederea unei componențe echilibrate a părților interesate, care să reprezinte toate cele trei dimensiuni ale dezvoltării durabile.

4.16. De partea UE, printre membri ar trebui să se numere organizații-umbrelă de la nivelul UE, precum și organizații cu un anumit interes sau cu o anumită experiență în comerțul, investițiile sau cooperarea între UE și părțile terțe specifice sau care au organizații partenere, sucursale sau birouri locale în țara parteneră respectivă. De asemenea, ar trebui valorificate mai bine cunoștințele de specialitate și informațiile disponibile, prin intermediul organizațiilor UE participante sau al organizațiilor membre ale acestora.

4.17. Comitetul recomandă insistent ca fiecare GCI să aibă capacitatea de a discuta chestiuni relevante pentru societatea civilă sau dezvoltarea durabilă (de exemplu, dezvoltarea economică, dezvoltarea socială sau protecția mediului sau cerințele sanitare și fitosanitare sau chestiuni referitoare la IMM-uri), inclusiv efectele majore ale măsurilor de punere în aplicare.

4.18. Comitetul îndeamnă Comisia ca, având în vedere numărul tot mai mare de acorduri comerciale ale UE care intră în vigoare și activarea, în consecință, a mai multor mecanisme de monitorizare ale societății civile, să se asigure de urgență că sunt disponibile fondurile necesare pentru a permite acestor mecanisme să funcționeze în mod eficace. În special pentru ALS UE-Coreea, aceste eforturi ar trebui să vizeze asigurarea de fonduri pentru activități justificate, inclusiv realizarea de studii sau pentru organizarea de ateliere cu prilejul ședințelor anuale comune cu GCI din Coreea.

4.19. De asemenea, Comitetul propune ca practica stabilită de a desfășura FSC în paralel cu ședința anuală a CTSD să devină o caracteristică permanentă, acceptată de toate părțile. Aceasta ar trebui să includă participarea ambilor președinți ai GCI la ședințele Comitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă UE-Coreea.

4.20. Comitetul salută sprijinul puternic de care s-a bucurat GCI al UE din partea DG Comerț în ceea ce privește solicitarea sa insistentă de a se asigura o componență echilibrată a GCI din Coreea, care să reflecte dispozițiile ALS. Ca urmare, componența GCI din Coreea a fost modificată în 2014, pentru a reflecta un echilibru mai just între cele trei subgrupuri, însă persistă dificultăți în ce privește expertiza în domeniul afacerilor și reprezentarea insuficientă din cadrul acestui GCI.

4.21. Comitetul consideră, de asemenea, că este necesar să se acorde o mai mare atenție comunicării eficace cu privire la activitățile GCI, nu numai în raport cu alte organizații ale societății civile, ci și cu alte instituții ale UE (în special cu Parlamentul European), nu în ultimul rând pentru a stimula interesul pentru aceste activități și implicarea mai largă a altor organizații în viitor.

⁽¹⁶⁾ „Una dintre părți poate cere consultări cu cealaltă parte cu privire la chestiuni de interes reciproc care decurg din prezentul capitol, inclusiv comunicări cu grupul (grupurile) național(e) consultativ(e) menționate la articolul 13.12, prin transmiterea unei cereri scrise punctului de contact din cealaltă parte”.

5. Oportunități și provocări pentru întreprinderi în cadrul ALS UE-Coreea

5.1. Un sondaj privind încrederea întreprinderilor, realizat în 2016 de către Camera Europeană de Comerț din Republica Coreea, a arătat că pentru întreprinderile europene, Republica Coreea este și va continua să fie o piață importantă. Industria se așteaptă ca revizuirea normelor și a reglementărilor să asigure mai multă libertate operațională, precum și reguli mai simple pentru desfășurarea de activități economice în această țară. Punerea în aplicare discreționară a reglementărilor și mediul legislativ imprevizibil sunt considerate a fi printre principalele aspecte care împiedică buna desfășurare a activităților economice în Republica Coreea ⁽¹⁷⁾.

5.2. Organizațiile întreprinderilor europene ⁽¹⁸⁾ consideră că rata de utilizare a preferințelor tarifare poate fi îmbunătățită prin creșterea gradului de conștientizare în rândul întreprinderilor (în special al IMM-urilor) în ceea ce privește oportunitățile oferite de ALS, precum și prin:

- reducerea barierelor tarifare și netarifare pentru produsele agroalimentare din UE;
- facilitarea schimburilor comerciale, inclusiv a vămuirii, concurenței și achizițiilor publice;
- acoperirea totală, reciprocitatea deplină și accesul efectiv la piață pentru produsele industriale;
- crearea mai multor oportunități de comunicare și de cooperare între partenerii europeni și cei coreeni relevanți.

5.3. IMM-urile din UE (în special cele care nu sunt incluse în lanțurile globale de creare a valorii adăugate), solicită o regândire a statisticilor comerciale, deoarece datele existente nu oferă o imagine clară a exporturilor indirecte și nu sunt în măsură să contribuie la identificarea de noi oportunități de afaceri și la evaluarea evoluțiilor comerciale din diferite sectoare. Propunerea lor constă în trecerea de la statisticile bazate pe fluxurile comerciale brute la statistici în termeni de valoare adăugată.

5.4. Protejarea drepturilor de proprietate intelectuală (DPI) și combaterea contrafacerii reprezintă, de asemenea, o problemă esențială pentru UE și Republica Coreea, în special în domeniul industriilor creative și culturale: cinematografie, modă, jocuri video, textile inteligente, muzică etc. Prin urmare, este important să se acorde mai multă atenție punerii în aplicare a ALS în cazul subiectelor din aceste domenii. Unele organizații europene și globale au raportat dificultăți în Coreea în ceea ce privește protecția efectivă și exploatarea drepturilor de proprietate intelectuală. În mod special, au fost raportate eșecuri în asigurarea respectării DPI pentru întreprinderile din sectorul modei și luxului sau a dreptului deplin de execuție publică a operelor muzicale pentru producători, artiști interpreți și autori ⁽¹⁹⁾.

5.5. Protocolul UNESCO din 2005 este integrat în prezentul ALS și ar trebui să ofere suficiente garanții pentru valorificarea diversității culturale prin protejarea eficientă a drepturilor de autor și încurajarea unui comerț echilibrat cu produse și servicii provenind din industriile culturale și creative din UE și Republica Coreea. Unele societăți europene consideră că trebuie să se îmbunătățească cooperarea și dialogul în acest domeniu, în vederea evitării oricăror măsuri protecționiste impuse în mod unilateral, în contextul unei concurențe din ce în ce mai puternice la nivel mondial pentru promovarea propriului conținut (în special în mass-media și cinematografie).

5.6. Produsele agricole și alimentare europene au o bună reputație în rândul consumatorilor din Coreea; prin urmare, volumul exporturilor UE de produse alimentare și agricole către piața coreeană este substanțial. Comisia Europeană a depus unele eforturi de promovare a produselor UE în Coreea, dar s-ar putea face mult mai multe pentru a maximiza potențialul acestei relații comerciale privilegiate.

⁽¹⁷⁾ *European Business in Korea: Business Confidence Survey 2016*, European Chamber; <https://ecck.eu/wp-content/uploads/2017/01/Business-Confidence-Survey-2016.pdf>

⁽¹⁸⁾ Business Europe position on the EU-Korea FTA: <https://www.busesseurope.eu/sites/buseur/files/media/imported/2007-01113-EN.pdf>

⁽¹⁹⁾ IFPI Comments on Partial Amendment of Copyright act in South Korea: <https://opennet.or.kr/wp-content/uploads/2013/04/IFPI-Comments-on-Partial-Amendment-of-Copyright-Act-in-South-Korea-March-20131.pdf>

5.7. Exporturile de produse agroalimentare din UE către Coreea au crescut rapid în ultimii ani, atingând 2,6 miliarde EUR în 2016. Coreea de Sud se situează pe locul 13 în rândul celor mai importanți parteneri comerciali ai UE din sectorul agroalimentar⁽²⁰⁾. ALS dintre UE și Coreea elimină taxele vamale pentru aproape toate produsele agricole din UE. Pentru anumite produse, au fost introduse contingente tarifare. Pentru impulsivarea exporturilor agroalimentare între UE și Coreea, este importantă și recunoașterea reciprocă a anumitor indicații geografice (IG).

5.8. Din cauza problemelor apărute pentru sectorul agricol al UE ca urmare a embargoului Rusiei și a restricțiilor impuse de China asupra exporturilor coreene ca sancțiuni împotriva instalării sistemului de apărare american THAAD, atât UE, cât și Coreea au nevoie de acces la noi piețe, iar în acest context ALS dintre UE și Coreea s-a dovedit deja a fi reciproc avantajos.

6. Impactul ALS UE-Coreea asupra standardelor de muncă, a relațiilor industriale și, în general, a calității dialogului social și civil

6.1. Capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă reiterează angajamentul părților de a respecta convențiile OIM și instituie un mecanism de monitorizare și de consultare a societății civile care să supervizeze punerea în aplicare a ALS și să ofere recomandări. Statele membre ale UE au ratificat toate cele opt convenții fundamentale ale OIM, iar Republica Coreea a ratificat patru. La nivel mondial, statele care nu au ratificat aceste convenții ale OIM sunt în minoritate⁽²¹⁾.

6.2. În Coreea există diferite zone economice libere (FEZ)⁽²²⁾ și zone de liber schimb (FTZ)⁽²³⁾. Printre alte stimulente, zonele oferă anumite derogări de la legislația națională din domeniul muncii și al mediului. De exemplu, societățile cu peste 300 de angajați sunt scutite de obligația de a angaja persoane cu handicap într-un procentaj de minimum 2 % din forța de muncă sau de a asigura un concediu plătit, denumit de obicei „repaus săptămânal”.

6.3. În opinia CESE, aceste derogări, prin natura și prin scopul lor, reprezintă o încălcare a articolului 13.7 din ALS UE-Coreea, care prevede că „Părțile nu slăbesc sau nu reduc protecția acordată în legislația lor în materie de mediu și de forță de muncă pentru a încuraja comerțul sau investițiile, prin neaplicarea sau derogarea de la legile, regulamentele sau normele lor sau prin încuviințarea neaplicării sau derogării de la acestea, într-un mod care afectează comerțul sau investițiile dintre părți”.

6.4. GCI al UE și FSC au ridicat deseori aceste probleme în perioada 2012-2017 și au solicitat în mod repetat accelerarea ratificării convențiilor de bază ale OIM. După inițiativa GCI al UE, FSC UE-Coreea și-a propus să monitorizeze punerea în aplicare a dispoziției de la articolul 13.4 alineatul (3) potrivit căreia „Părțile vor depune eforturi continue și susținute” pentru ratificarea Convențiilor fundamentale ale OIM, precum și a convențiilor care sunt clasificate de OIM ca fiind „actuale”. Comisia Europeană a solicitat precizări pe această temă de la Guvernul Coreei.

6.5. În iunie 2015, guvernul coreean a răspuns că „în ceea ce privește convențiile fundamentale neratificate, unele dintre prevederile acestora nu sunt conforme cu legislația internă și situația actuală, ceea ce face dificilă crearea condițiilor de ratificare în Coreea”. Răspunsul guvernului continuă: „Deoarece legile și sistemele unui stat, în special legislația muncii, ar trebui să reflecte caracteristicile sale sociale și economice individuale și să se bazeze pe acorduri tripartite, nu este ușor ca aceste legi și sisteme interne să fie îmbunătățite într-o perioadă scurtă.” Această poziție nu este în conformitate cu dispozițiile articolului 13.4 alineatul (3) și nici cu capitolul privind comerțul și dezvoltarea durabilă în general.

6.6. În declarația sa din 15 septembrie 2015, FSC și-a exprimat „dezamăgirea cu privire la lipsa de progrese și de măsuri concrete în special în ceea ce privește ratificarea și punerea în aplicare efectivă a convențiilor fundamentale ale OIM” și a îndemnat „[...]” părțile să își reînnoiască eforturile în această direcție”.

⁽²⁰⁾ https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/trade-analysis/statistics/outside-eu/countries/agrifood-south-korea_en.pdf

⁽²¹⁾ Convențiile fundamentale ale OIM neratificate de Republica Coreea: Convenția nr. 29 din 1930 privind munca forțată, Convenția nr. 87 din 1948 privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical, Convenția nr. 98 din 1949 privind aplicarea principiilor dreptului de organizare și negociere colectivă; Convenția nr. 105 din 1957 privind abolirea muncii forțate.

⁽²²⁾ <http://www.fez.go.kr/global/en/index.do>

⁽²³⁾ http://english.motie.go.kr/en/tp/alltopiccs/bbs/bbsView.do?bbs_cd_n=3&bbs_seq_n=12

6.7. Comitetul îndeamnă Comisia Europeană să inițieze consultări oficiale cu Guvernul Coreei, astfel cum au solicitat GCI al UE, în scrisorile sale către comisarul pentru comerț (De Gucht, în ianuarie 2014, și Malmström, în decembrie 2016), precum și Parlamentul European, în rezoluția sa din 18 mai 2017 ⁽²⁴⁾. Pentru început, consultarea ar urma să pună accentul pe neratificarea de către Coreea a convențiilor OIM și pe încălcarea dispozițiilor în domeniul muncii, astfel cum sunt prevăzute acestea în capitoul privind comerțul și dezvoltarea durabilă din ALS.

6.8. În viitor, este important să se consolideze cooperarea dintre Guvernul Republicii Coreea și partenerii sociali, de exemplu prin mai multe proiecte tematice finanțate și puse în aplicare în comun de către Comisia Europeană, CESE și OIM. Reprezentanții partenerilor sociali și ai altor organizații ale societății civile din Republica Coreea și UE care fac parte din ambele GCI trebuie implicați direcți în implementarea acestor proiecte.

7. Protecția mediului și promovarea dezvoltării durabile

7.1. Acest acord de liber schimb reafirmă angajamentele statelor membre ale UE referitoare la acordurile multilaterale de mediu la care ele sunt părți, cum ar fi Convenția-cadru a ONU privind schimbările climatice și Acordul de la Paris, Convenția privind diversitatea biologică (CBD) și CITES privind comerțul internațional cu specii pe cale de dispariție ale faunei și florei sălbatice.

7.2. Începând cu anul 2015, Republica Coreea dispune de propria sa schemă națională de comercializare a certificatelor de emisii (KETS), care a fost primul program de acest tip operațional în Asia de Est. KETS include aproximativ 525 dintre cei mai importanți emițători ai țării, care generează aproximativ 68 % din emisiile de gaze cu efect de seră de la nivel național. KETS acoperă emisiile directe a șase gaze cu efecte de seră definite prin Protocolul de la Kyoto, precum și emisiile indirecte, provenite din consumul de energie electrică. Republica Coreea intenționează ca până în 2030 să își reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu 37 % față de scenariul de statu-quo [contribuția preconizată stabilită la nivel național (INDC) în temeiul Convenției-cadru a Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC)]. Acest obiectiv echivalează cu o reducere cu 22 % comparativ cu nivelurile de emisii din 2012 ⁽²⁵⁾. La 8 iulie 2016, UE a lansat un proiect de cooperare cu Republica Coreea în valoare de 3,5 milioane EUR, pentru a sprijini punerea în aplicare a KETS. Proiectul, care se va desfășura până în ianuarie 2019, este finanțat în cadrul instrumentului de parteneriat extern al UE cu o contribuție în natură din partea guvernului coreean și va fi coordonat în comun de către UE și Ministerul Strategiei și Finanțelor din Coreea ⁽²⁶⁾.

7.3. Fostul președinte Lee Myung Baek a lansat inițiativa guvernamentală *Green Growth* („Creșterea verde”). La 27 și 28 octombrie 2015, a avut loc la Seoul cel de al 19-lea Forum privind ecoinovarea, în cadrul cooperării dintre UE și Coreea cu privire la problemele de mediu. Începând cu 2006, forumurile europene privind ecoinovarea reunesc specialiști din cadrul comunității științifice și tehnologice, specialiști în politici și finanțe, ONG-uri, membri ai comunităților academice și de afaceri. Forumul a examinat noi oportunități de afaceri în domeniul ecoinovării și a permis schimbul de informații referitoare la ultimele tendințe din economia circulară, cu un accent deosebit pe materialele și produsele inovatoare ⁽²⁷⁾.

7.4. În cadrul mecanismelor consultative înființate în temeiul ALS UE-Coreea, reprezentanții societății civile din UE și din Coreea au arătat că doresc să se pună accentul pe aspectele referitoare la punerea în aplicare a ODD și a Acordului de la Paris. Comitetul este convins că atât GCI, cât și FSC sunt instrumente eficace și reprezentative, care pot să asiste instituțiile europene în acțiunile menite să consolideze cooperarea internațională în materie de dezvoltare durabilă, protecție a mediului și schimbări climatice.

Bruxelles, 18 octombrie 2017.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Georges DASSIS

⁽²⁴⁾ Rezoluția Parlamentului European din 18 mai 2017 referitoare la punerea în aplicare a Acordului de liber schimb între Uniunea Europeană și Republica Coreea [2015/2059(INI)] (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0225+0+DOC+XML+V0//EN&language=EN>).

⁽²⁵⁾ Parteneriatul internațional de acțiune pentru carbon, 9 ianuarie 2017, Schema de comercializare a certificatelor de emisii din Coreea.

⁽²⁶⁾ http://ec.europa.eu/clima/news/articles/news_2016070801_en

⁽²⁷⁾ http://ec.europa.eu/environment/archives/ecoinnovation2015/2nd_forum/index_en.html